

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 192/2022-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Ing. [REDACTED]** zastúpeného advokátskou kanceláriou KRAKOVSKÝ & PARTNERS, s. r. o., Záhradnícka 27, Bratislava, IČO 35 977 272, v mene ktorej koná advokát Mgr. Martin Krakovský, proti postupu a uzneseniu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky – Prezídia Policajného zboru – národnej kriminálnej agentúry – odboru Bratislava ČVS: PPZ-7/NKA-BA4-2021 zo 4. augusta 2021, proti postupu a uzneseniu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 114/21/1000-18 z 22. novembra 2021, proti postupu a upovedomeniu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 114/21/1000-18 z 23. novembra 2021 a proti postupu a upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/3 Pz 114/21/1000 zo 6. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 22. januára 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa (doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 14. marca 2022) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky – Prezídia Policajného zboru – národnej kriminálnej agentúry – odboru Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: PPZ-7/NKA-BA4-2021 zo 4. augusta 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie vyšetrovateľa“), postupom a uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

(ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) č. k. VII/3 Gv 114/21/1000-18 z 22. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie úradu špeciálnej prokuratúry“), postupom a upovedomením úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 114/21/1000-18 z 23. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté upovedomenie úradu špeciálnej prokuratúry“) a postupom a upovedomením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/3 Pz 114/21/1000 zo 6. decembra 2021 (ďalej len „napadnuté upovedomenie generálnej prokuratúry“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovéj, členke II. senátu ústavného súdu.

Sudkyňa II. senátu ústavného súdu Jana Laššáková listom z 31. januára 2022 podľa § 49 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámila predsedovi ústavného súdu dôvod jej možného vylúčenia vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 95/2022-6 z 10. februára 2022 rozhodol, že sudkyňa II. senátu ústavného súdu Jana Laššáková nie je vylúčená z konania a rozhodovania vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej doplnenia a príloh vyplýva, že napadnutým uznesením vyšetrovateľa bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 3 Trestného zákona.

Proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej úrad špeciálnej prokuratúry rozhodol napadnutým uznesením tak, že sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú.

Napadnutým upovedomením z 23. novembra 2021 úrad špeciálnej prokuratúry obhajcovi sťažovateľa oznámil, že 23. novembra 2021 bola na Špecializovanom trestnom súde (ďalej len „špecializovaný súd“) podaná na sťažovateľa obžaloba.

Proti napadnutému uzneseniu úradu špeciálnej prokuratúry (v spojení s napadnutým uznesením vyšetrovateľa) podal sťažovateľ 23. novembra 2021 generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) návrh na zrušenie právoplatných rozhodnutí vydaných v prípravnom konaní v zmysle § 363 a nasl. Trestného poriadku.

Generálna prokuratúra napadnutým upovedomením zo 6. decembra 2021 obhajcovi sťažovateľa oznámila, že vzhľadom na podanie obžaloby na sťažovateľa zanikla kompetencia generálneho prokurátora vybaviť predmetný návrh sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku a z tohto dôvodu bol tento návrh postúpený špecializovanému súdu na ďalší zákonný postup.

Sťažovateľ 4. januára 2022 podal špecializovanému súdu návrh, aby predmetnú obžalobu na sťažovateľa odmietol v rámci preskúmania obžaloby podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že k porušeniu jeho označených práv došlo tým, že úrad špeciálnej prokuratúry napriek tomu, že ešte nebolo rozhodnuté o návrhu sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku (podanom sťažovateľom riadne a v zákonnej lehote), podal na sťažovateľa obžalobu, v dôsledku čoho následne generálna prokuratúra o tomto jeho návrhu meritórne nerozhodla, ale mu len napadnutým upovedomením oznámila, že zanikla kompetencia generálneho prokurátora vybaviť v prípravnom konaní predmetný návrh sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. Podľa názoru sťažovateľa tým došlo k zmareniu rozhodovania o jeho riadne uplatnenom mimoriadnom opravnom prostriedku podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku.

Sťažovateľ v tejto súvislosti uvádza, že v predmetnom návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku poukázal na viaceré zásadné procesné pochybenia orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorých došlo k porušeniu práva sťažovateľa na obhajobu (nedoručenie napadnutého uznesenia vyšetrovateľa sťažovateľovi; konanie so sťažovateľom ako s ušlým; nepredvolanie sťažovateľa na úkony trestného konania; neumožnenie sťažovateľovi vypovedať k vznesenému obvineniu; neumožnenie sťažovateľovi oboznámiť sa s vyšetrovacím spisom).

Sťažovateľ taktiež poukazuje na aktuálne znenie čl. 7 ods. 4 príkazu generálneho prokurátora č. 4/2006 o postupe prokurátorov v trestnom konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch z 31. januára 2006 (ďalej len „príkaz generálneho prokurátora č. 4/2006“), ktorý ustanovuje, že v čase konania podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku nie je možné skončiť prípravné konanie niektorým z rozhodnutí uvedených v 5. diele 2. hlavy 2. časti Trestného poriadku, ani podať obžalobu.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) a čl. 13 dohovoru a práva podľa čl. 48 ods. 2 charty napadnutým postupom a uznesením vyšetrovateľa, napadnutým postupom a uznesením úradu špeciálnej prokuratúry, napadnutým postupom a upovedomením úradu špeciálnej prokuratúry a napadnutým postupom a upovedomením generálnej prokuratúry, zrušil napadnuté uznesenie vyšetrovateľa, napadnuté uznesenie úradu špeciálnej prokuratúry, napadnuté upovedomenie úradu špeciálnej prokuratúry a napadnuté upovedomenie generálnej prokuratúry, vrátil vec generálnej prokuratúre na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) a čl. 13 dohovoru a práva podľa čl. 48 ods. 2 charty napadnutým postupom a uznesením vyšetrovateľa, napadnutým

postupom a uznesením úradu špeciálnej prokuratúry, napadnutým postupom a upovedomením úradu špeciálnej prokuratúry a napadnutým postupom a upovedomením generálnej prokuratúry.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho označených práv malo dôjsť tým, že úrad špeciálnej prokuratúry podal na sťažovateľa obžalobu napriek tomu, že ešte nebolo rozhodnuté o jeho návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorým sťažovateľ namietal zásadné procesné pochybenia orgánov činných v trestnom konaní porušujúce jeho právo na obhajobu. V dôsledku tohto postupu úradu špeciálnej prokuratúry následne generálna prokuratúra meritórne nerozhodla o jeho návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ale mu len oznámila, že zanikla kompetencia generálneho prokurátora vybaviť v prípravnom konaní predmetný návrh sťažovateľa.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

10. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v trestnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým právnickým osobám alebo fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 386/2019, II. ÚS 124/2021, II. ÚS 428/2021, II. ÚS 257/2021).

11. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až do jeho konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií

na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

12. Ústavný súd poukazuje v prvom rade na § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, podľa ktorého v rámci preskúmania podanej obžaloby samosudca obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu. Poukazuje tiež na § 306 a nasledujúce Trestného poriadku, podľa ktorých je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, pričom obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže toto odvolanie podať pre nesprávnosť výroku, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. V nadväznosti na to odkazuje v konkrétosti na § 321 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého odvolací súd zruší napadnutý rozsudok (okrem iných prípadov) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, lebo boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby. Ústavný súd ďalej poukazuje na § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. V nadväznosti na to odkazuje na § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku, v zmysle ktorého sa rozhodnutím podľa odseku 1 § 368 Trestného poriadku rozumie (okrem iných) aj rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) [rozsudok a trestný rozkaz] až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Napokon v tomto kontexte poukazuje ústavný súd aj na § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého možno dovolanie podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, a § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, podľa ktorého možno dovolanie podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

13. Z jednotlivých ustanovení Trestného poriadku citovaných v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že skutočnosti namietané sťažovateľom, a to tvrdenia o zásadných procesných pochybeniach orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorých malo dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu, potenciálne zakladajú (nie bez ďalšieho preukazujú, pozn.) dôvod na odmietnutie obžaloby, podanie odvolania, prípadne dovolania v ďalšej etape trestného konania. Platná právna úprava trestného konania teda sťažovateľovi umožňuje v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv, a to pri preskúmaní obžaloby, následne prostredníctvom riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku – odvolania a dovolania, na základe podania ktorých sú konajúci súd, odvolací súd, prípadne dovolací súd oprávnené a povinné preskúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o nezákonnosti procesu

prípravného konania realizovaného orgánmi činnými v trestnom konaní (m. m. III. ÚS 173/2020, IV. ÚS 532/2020, III. ÚS 156/2021, II. ÚS 585/2021, II. ÚS 48/2022, IV. ÚS 80/2022).

Uvedený záver ústavného súdu, že platná právna úprava trestného konania sťažovateľovi umožňuje v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv, pritom svojím postupom potvrdil aj samotný sťažovateľ, keď po podaní obžaloby podal špecializovanému súdu návrh, aby obžalobu odmietol v rámci preskúmania obžaloby podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku.

14. Vzhľadom na uvedené, rešpektujúc predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu o namietanom porušení práv podaním obžaloby, napriek nerozhodnutiu o návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku (II. ÚS 48/2022) dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľ má v systéme trestného konania k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie všeobecným súdom oprávneným preskúmať podanú obžalobu a oprávneným konať o jeho prípadnom odvolaní či dovolaní. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc všeobecných súdov. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

15. Nad rámec už uvedeného v súvislosti s otázkou, či možno podať obžalobu napriek tomu, že nebolo rozhodnuté o návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ústavný súd len pre úplnosť poukazuje na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyslovené v uznesení č. k. 3 Tost 67/2021 zo 7. decembra 2021, ktorých ústavnú konformitu potvrdil aj ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 184/2022 z 27. apríla 2022.

V označenom uznesení najvyšší súd o. i. v podstatnom konštatoval, že nerozhodnutie o návrhu obvineného na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálnym prokurátorom je Trestným poriadkom predpokladaná procesná situácia nevytvárajúca akúkoľvek prekážku na podanie obžaloby, nezakotvujúca sankciu pre generálneho prokurátora ani nevytvárajúca akékoľvek osobitné oprávnenie alebo právny nástroj procesnej obrany proti takému postupu. Takýto Trestným poriadkom predpokladaný postup preto nepredstavuje akúkoľvek procesnú chybu, a preto nemôže byť ani závažnou procesnou chybou odôvodňujúcou odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi samosudcom po preskúmaní obžaloby v zmysle § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku.

Najvyšší súd sa zaoberal aj otázkou viazanosti prokurátorov úradu špeciálnej prokuratúry čl. 7 ods. 4 príkazu generálneho prokurátora č. 4/2006 (ktorého nerešpektovanie prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry namietal v ústavnej sťažnosti aj sťažovateľ, pozn.). Najvyšší súd v tejto súvislosti v podstatnom konštatoval, že zákon č. 153/2001 Z. z o prokuratúre v znení neskorších predpisov v § 55d ods. 3 písm. a) vymedzuje vo svojej podstate zákaz (nemožnosť) generálnemu prokurátorovi dávať prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry tzv. negatívne pokyny v tam uvedenom rozsahu, do ktorého spadá aj zákaz vydať pokyn nepodať obžalobu v konkrétnej trestnej veci. Príkaz generálneho prokurátora č. 4/2006 v časti čl. 7 ods. 4 nezohľadňuje uvedené zákonné

obmedzenie generálneho prokurátora voči prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry, keďže zakotvuje pokyn nepodávať obžalobu, hoci vyjadrený podmieneným spôsobom – prebiehajúcim konaním podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku – čo však nič nemení na jeho povahe ako negatívneho pokynu.

16. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietol.

17. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu